

Menighetsbladet

Nr 1 / 2014 Ringeby prestegjeld 70. årgang

Ringeby

Fåvang

Venabygd

Barna og tru

Tekst:
Ragnheidur Karitas
Petursdottir

Det folket som vandrer i mørket, ser et stort lys (Jes.9.2).

Disse ordene fra profeten Jesaja hørte vi i julen. Julen gir oss håp om lysere tider. Og nå har solen begynt å gå høyere opp på himmelen. Årets mørkeste tid er over.

Det var godt å tjene som prest i Ringebru i julen og hyggelig å treffe de gode menneskene som kom til gudstjenester. Jeg kommer til å være vikarprest i Ringebru noen måneder fremover og gleder meg veldig til det.

Men det er flere spennende ting som venter dette året. Alle menigheter i Norge får trosopplæringsmidler etter at Stortinget har vedtatt kirkebudsjett for 2014. Det er godt. Antagelig er trosopplæring til barn og unge den viktigste oppgaven i vår tid. Ved å lære barna å kjenne Jesus Kristus gir vi dem viktig og verdifull niste på livets veg. Niste som aldri går tom.

Jeg kommer fra Island og der har det vært kristen tro nesten helt siden landet ble bygd, mest av menn og kvinner som kom fra Norge. Det var to Norgeskonger, Olav Tryggvason og Olav den Hellige, som bidro til at det ble slik. Det er takket være dem at islandske og norske barna har lært seg å kjenne Jesus.

I Islendinge bok står det at kong Olav Tryggvason sendte presten Thangbrandur til Island for å forkynne den kristne tro til islendingene. Thangbrand var der i mer enn ett år og dro siden tilbake til kong Olav og fortalte ham at han ikke hadde mye tro på at islendingene ville akseptere den kristne tro!

Men sommeren i år 1000 sendte kongen Thangbrandur tilbake for å prøve igjen å få Islendingene til å ta imot den kristne tro og møtte han på Thingvellir, Nordens eldste nasjonale parlament. Da la lovmannen Thorgeir Ljosvetningagodi seg under et skinn i et døgn og tenkte over saken med det resultat at han erklærte at landet skulle ha en lov og tro. Og han sa at hvis de skulle skille mellom lov og tro, måtte de ofre freden. Dermed ble kristendommen tatt inn som Islands religion på ordnet parlamentisk vis året 1000 uten ett sverdhugg. Island har derfor vært et kristnet land nesten hele tiden det har bodd mennesker der.

Kong Olav Tryggvason ga ikke opp. Han kunne ha forlatt vikingene på øya og ikke brydd seg om dem og deres hedenske tro. Vikingene var utvandrere, hadde blitt utlendinger og hvorfor skulle kongen bekymre seg for dem? Jo, fordi den kristne tenkning står imot alt som heter mangel på interesse for andre mennesker. Den står imot all slags ignorering av mennesker. Utlendinger, syke, nedbrutte og undertrykte. Alle som samfunnet ser på som annerledes.

Vikingene som bygde Island, var ikke alle takknemlige for kristningsverket til å begynne med, selv om det gikk ganske fort for seg. Men i århundrer har Island vært preget av den kristne tro. Og det kan Islendinger være takknemlige for. Og forsatt tar Norge imot sine gamle landsmenn med åpne armer, kjærlighet og omsorg. Det bør ikke minst jeg takke for. Jeg har ofte tenkt på hvordan Island hadde utviklet seg om denne hjelpen ikke hadde kommet fra Norge, isolert som landet var på den tiden. På grunn av dem har den islandske nasjonen sett et stort lys.

Da kong Olav Tryggvason sendte Thangbrand til å forkynne den kristne tro, var Olav den Hellige bare en guttunge, uvitnede om sin kommende rolle som kristenkonge og helgen. Men som ung mann, ny konge av Norge, og bare fem år etter at han selv hadde tatt imot den kristne dåp sendte han i 1018 et skip til Island med tømmer til kirkebygg på Thingvellir. Med fulgte en kirkeklokke som var i bruk helt fram til 1500-tallet. Denne kirken ble den første Olavskirken på Island og viet til Olav den hellige etter hans død og helgenstatus.

En av Islands biskoper Sigurbjörn Einarsson sa om Olav den Hellige: Det septer som rørte ved ham i døden, den kraft som løftet ham opp til sitt høyeste, var den kristne bevisstheten om martyrens hemmelighet. Han mistet sitt liv som Kristi hærmann. Og han døde for den Konge som vant den største seier i historien. Seier over mørkets makt, dødens makt. Vår livets konge Jesus Kristus.

Guds velsignelse og hjertelig takk for varme mottagelser.

Min salme

Underet å være til

Av:
Ragnheidur Karitas
Petursdottir

Fylt av glede over livets under synger vi i denne vakre salmen etter Svein Ellingsen. For mange år siden ble bestefaren min spurt av en journalist i et intervju: *Hva er det som fremstår i tankene dine etter et langt liv?*

Han svarte: *Takknemlighet til Gud for det underet å få være til.*

Denne vakre dåpssalmen etter Ellingsen finnes i islandsk oversettelse og har vært en av favorittsalmene mine i mange år. Den ble enda sterkere for meg etter at jeg her i Norge hørte at Ellingsen hadde komponert den etter å ha mistet et barn. Barnets far finner trøst og ly hos Gud og det han gir oss i gjennom dåpen. At vi blir født på ny til liv i Kristus. Det er godt å vite og skjønn.

NoS 618. T: Svein Ellingsen 1971 M: Egil Hovland 1976

1. Fylt av glede over livets under,
med et nyfødt barn i våre hender,
kommer vi til deg som gav oss livet,
kommer vi til deg som gav oss livet.

3 Fylt av undring er vi i din nærhet!
Du som bærer verdensrommets dybder,
!; venter på de små og tar imot oss. :!

5 Og ved tidens grense lever fortsatt
dine løftesord ved døpefonten,
!; dåpens lys forblir når livet slukner. :!

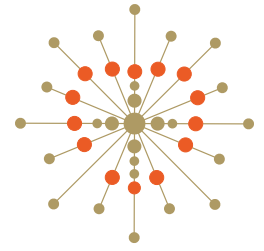
2 Fylt av beven foran ukjent fremtid
legger vi vårt barn i dine hender.
!; Det som skjer i dåpen gir oss trygghet. :!

4 Ved ditt verk, ved Kjærlighetens vilje,
er vi født på ny til liv i Kristus,
!; til et åpent liv i tro og tillit. :!

6 Større rikdom enn hva ord kan romme,
har du gitt oss gjennom dåpens gave.
!; Herre, la vår tro bli fylt av glede! :!

«Gud gir – vi deler»

Trosopplæring Sør-Gudbrandsdal prosti

STØRST AV ALT

Trosopplæring er et av Den norske kirkes hovedsatsningsområder. Det utvikles nå en systematisk trosopplæring som skal være et tilbud til alle døpte mellom 0-18 år, som skal legge til rette for at barn og unge skal kunne fastholde sin dåp og utvikle sitt forhold til troen og den kirken de er en del av.

Tilbud til alle døpte

Trosopplæringen skal rette seg mot bredden av de døpte i de ulike årskullene og være tilrettelagt for den enkelte, uavhengig av funksjonsnivå og livssituasjon. Kirkens trosopplæring vektlegger at kristne med ulik kulturell tilhørighet kan ta del i menighetens tilbud.

Stortinget om trosopplæring

Reform av kirkens trosopplæring ble vedtatt av Stortinget 27. mai 2003. Stortinget ønsker at trosopplæringen i Den norske kirke, på samme måte som den opplæringen som finner sted i andre tros- og livssynsamfunn, skal stimulere til bygging av egen identitet og forståelse av egen kultur og tradisjoner i et samfunn der innslaget av ulike tros- og livssynsamfunn blir stadig rikere. Ved å fostre barn og ungdom som er trygge i sin religiøse identitet, er det grobunn for respekt og toleranse i møte med dem som har en annen tro eller et annet livssyn, heter det i stortingsvedtaket.

Plan for trosopplæring

"Gud gir – vi deler", plan for trosopplæring ble vedtatt på Kirkemøtet i 2009. Planen erstatter Plan for dåpsopplæring (1991) og Plan for konfirmasjonstida (1998).

Menighetene i Sør-Gudbrandsdal prosti fikk tildeelt trosopplæringsmidler i 2013. Dette betyr et startskudd for det som etter noen år skal bli et trosopplæringsstilbud til hvert alderstrinn fra 0-17 år. Enkelte menigheter holdt trosopplæringsaktiviteter allerede i 2013 (som f.eks. Lys Våken, utdeling av 4-årsbok mm). Flere fra prostiet dro på trosopplæringskonferansen i Lillestrøm for å hente inspirasjon til arbeidet videre.

Før nye aktiviteter kan holdes må mange involveres i planleggingsarbeidet. Trosopplæringen er en dugnad hvor mange må bidra for at vi skal lykkes. Det ble holdt et oppstartsmøte for menighetsråd og ansatte i april 2013. Før sommeren fattet menighetsråd og felleråd vedtak om at trosopplæringen skal organiseres i to enheter:

En enhet for Lillehammer og en enhet for Sør-Fron, Ringebu, Øyer og Gausdal fellerådsområder. Ringebu kirkelige felleråd skal være vertsfelleråd, og ivareta administrasjon på vegne av de andre.

Siden sommeren 2013 har en arbeidsgruppe med representanter fra hvert fellerådsområde arbeidet med å få på plass trosopplæringsutvalg i enhetene, avklare ansvar mellom utvalg, råd og ansatte, lage forslag til budsjett, få lyst ut stillinger og legge til rette for aktiviteter.

Det skal tilsettes to trosopplæringsmedarbeidere fordelt på til sammen 140 % stilling. Disse skal betjene fellerådene i Gausdal og Øyer og Tretten og Ringebu og Sør-Fron. Tilsetting er ventet innen utgangen av februar 2014.

Det er opprettet trosopplæringsutvalg i hvert av fellerådsområdene. Trosopplæringsutvalgene vil arbeide med utforming av trosopplæringsplaner og utføring av trosopplæringen. Hvilke lokale tiltak kan man bygge videre på? Hvilke nye tiltak ønsker man å tilby barn og unge? Kanskje er det lokale samarbeidspartnere som kan bidra? I Skjåk har vi eksempel på samarbeid med Skjåk jeger og fiskeforening, husflidslaget, bygdekvinnelaget og Skjåk spel- og dansarlag.

Fremover skal det arbeides med å få på plass de som skal ansettes, gi støtte til gode prosesser i trosopplæringsutvalgene, samt bidra til en skrittvis oppbygning av trosopplæringsaktivitetene lokalt. Både frivillige og ansatte i kirken er viktige bidragsytere i det nye trosopplæringsarbeidet som nå skal ta form.

"Trosopplæringen er en dugnad hvor mange må bidra for at vi skal lykkes"

Kvitfjell: Fra trusler om nedleggelse til suksess!

Anders A. Fretheim og Einar C. Nagell-Erichsen har begge spilt en viktig rolle for utviklingen av Kvitfjell. Nå møtes de i en samtale om gullalderen i Kvitfjell. Samtalen blir ledet av Aage Lesjø, og publikum inviteres til å stille spørsmål.

Boksalg m/signering. Enkel servering. Gratis inngang.

Når: Torsdag 20.mars kl.19.00 på Ringebu folkebibliotek

Besøk i sjømannkirken i Albir

Tekst og foto:
Anne Jordbruen

Siste halvdel av januar var jeg på en rundtur i Spania. Ferie for meg er besøk på historiske plasser, og hva var vel mer naturlig enn å besøke en sjømannskirke på turen. Denne viktige institusjonen finnes i over 80 land, og har vært en naturlig og viktig møteplass for norske sjømenn i utenriksfart i 150 år. Nå har kirken fått et noe annet klientell ettersom "utviklingen" har skredet frem.

Jeg var i strandbyen Albir i Alfa del Pi kommune. Der jobber det to prester, to diakoner og en håndfull andre.

En av prestene er Trine Færevåg som jeg var så heldig å få en prat med. Hun er forholdsvis ny som sjømannsprest da tiltredelsen i stillingen var april 2013. Men ballasten hun har med til Spania var utrolig imponerende. Etter vanlig prestestilling jobbet hun som prost i Hamar bispedømme i 12 år. Etter det var hun sjømannaprest i Stockholm i 5 år. Så søkte hun seg til Albir og begynte sin gjerning der i april 2013. På spørsmål hvorfor hun ga seg som prost, får jeg dette svaret:

Sjømannsprest Trine Færevåg.

Sjømannskirken i Albir.

Pastor Stømmes Minnekirke.

"Jeg er prest, og i en prostestilling er det så mye papirarbeide at prestegjerningen ble nesten halvert. Jeg er prest og vil jobbe 100% med det jeg er satt til. Så enkelt er det."

Videre ber jeg henne fortelle litt om livet til sjømannskirken i Albir, og Trine svarer villig:

"I Albir bor det rundt 12000 nordmenn. De fleste er pensjonister, men vi har også familier her. De yngre har yrker som lærere, helsepersonell, butikkfolk, oljearbeidere i Nordsjøen og noen har IT-hjemmekontor. 350 barn går på to norske skoler. I år er det 29 konfirmanter i distriktet. 15-20 personer jobber hele året med julemarkedet som vi har hvert år i november. I juli 2013 var det 20 vigslar i det lille kapellet vi har i flerbrukskirken vår. Det brukes også til barnedåp og begravelser.

Trenger vi større plass er det Pastor Strømmes Minnekirke som ligger like ved Solgården i fjellsiden ovenfor byen Villajoyosa som benyttes."

Fra kapellet i Sjømannskirken.

Mens Trine forteller og jeg noterer så godt jeg kan får jeg puttet inn et spørsmål som har vært på tunga lenge: Hvorfor heter det Sjømannskirken når nesten alle sjømennene er borte?

"Du sier noe der ja", svarer Trine. " Dette ble drøftet på 1970-tallet, men alle var enige om at Sjømannskirken var et altfor godt merkenavn til at det skulle skiftes. ut. Og fra midt på 1970-tallet startet jo sydenarbeidet som bare ser ut til å vokse. Så flerbrukskirken har så absolutt sin misjon i dag også. Bare i en litt annen form. Det er mange aktiviteter her. Kan nevne boccia, forskjellige trimklubber, temakvelder og konserter. Det skjer noe hver dag i kirka. Det mest populære er nok grøtserveringen på lørdager. Siden de statlige midlene er redusert må vi skaffe penger selv også. Derfor er det satt en liten sum på hver aktivitet. Samtidig gir vaffelsalget som vi har hver dag en kjærkommen inntekt."

Som avslutning kan jeg legge til at Sjømannskirken på verdenbasis hadde 150-årsjubileum 2. januar 2014. I den forbindelse markerte Posten Norge jubileumet ved å gi ut et frimerke tilegnet denne viktige institusjonen.

Og hva var vel mere naturlig en at motivet var et stort Vaffelhjerte?

For Sjømannskirken har et stort hjerte for nordmenn i utlandet.

"Jeg er prest og vil jobbe 100% med det jeg er satt til"

Sprek Venabygding!

Tekst og foto:
Anne Jordbruen

Ove Løkken 91 år

En søndag i januar tar jeg turen til Ove Løkken. Han bor like nord for butikken i Venabygd, og hjemmet hans heter Åmo. Jeg har kjent Ove og familien hans hele livet. Nå bor han alene, men jeg ser fort at han har besøk. Så ringer jeg på. Ganske riktig, Ove har besøk av dattera Jorunn. og sønnen Karl. Etter å ha sagt fram ærendet mitt er ikke Ove så veldig begeistret over å bli intervjuet.

"E va numer tu tå 7 syskjen".

"Det æ itte så my å skrive om me", svarer han meg. Ove er en beskjeden kar, og "skryt" liker han ikke. Derfor prater vi en stund om alt mulig. Ove er født i Myhrgrenda der jeg bor og vi har mye å snakke om. Tenker for meg selv hvordan jeg skal få han til å fortelle litt fra livet sitt, og jeg prøver meg på punktlista mi igjen. Oppvekst og ungdom står på punkt en.

"E va nummer tu tå 7 syskjen. Nå æ oss att berre 4. E likte godt å gå på fisjing. Om vintern gjekk e my på ski og dræv med snurrufangst. E hadde skiløpe oppover åt setrom og innover mot Dyngje, vidre sør- over Dyngjelia og nedover att mot setrom. Der vækkja e æille snurrun e hadde sett opp, og det va alvåleg fint å gå der e månskinn om kvæil- læin. Det va mest rupe og hærra e fekk, men det kunne værra skogs- fugl n skjella gong. Men det va fyst på vintra, for 15. mars va det slutt på jakta. Ette at e vart vakse dro e åt Kvam. Der arbæidde e som byg- ningsarbeider frå 1946. På Kvam møtte e ho Dagmar Rustlien som e gifta me mæ e 1957. E ville attende åt Venabygden, så det vart husbyg- ging på Åmo. Før huset vart bygd

"E bruke sykkeln tri gongo om dagen".

bodde oss e ænetasje på skula. Oss fløtte inn hausten 1959, og da hadde oss fått tu onge. Så kom det tu tæill sænar."

På spørsmål om husbygging i Ljoss- haugen svarer Ove slik:

"Fyste fjøse va sett opp e 1926. Så vart det nytt fjøs ca 1950. Da va e byggmester. N far hadde vore 15 år e Canada, og tok mæ se bygge- skikk frå der. Så taket på fjøset æ canadamodell som hæte Mansard. Våningshuset vart bygd e 1932. Da va e berre 9 år så da va e itte mæ."

Jeg nevner hans gode helse og nevner en trimsykkel som står i stua. Ove smiler og sier:

"E bruke sykkeln tri gongo om dagen. Men e går ofte ture au, og da bli det itte så ofte sykkel. Om såmmårn æ e i skoga og haugg ved. E læ bjørka liggje mæ lauve på te det æ hært bront før e kviste og lægg opp. Så ligg det over vin- tern, og da bli det god og turr ved. Så e ordne me mæ ved sjøl. Ja, og åt om Lars da"

På spørsmål om å dra på turer sier Ove:

"Oss va på mange bussture før ner ho Dagmar livde. Men itte nå læn- ger. Men i 1992 va oss e Amerika e hop med nån andre. Da træfte e 4 syskjenbån på morsia. E lægde bil e tri viku, men det va mest datter

mi, ho Halldis, som kjørde. Det va n fin tur."

Jeg vet at Ove er ivrig historiker. Han har skrevet mange artikler for "Hemgrenda", ei årbok for Ringebu. Nå er det mest slektsgransking det går på. Og her blir jeg utrolig imponert.

"E bynte mæ historigransking tu år før e vart pensjonist, så det bli 25 år sæa. Fyst va det slektsgransking. Det æ lettare å lesa gotisk frå 1600-talet enn 1800-talet. Og det æ lettvent e dag ner det ligg så my på nettet på digitalarkivet. E hukse fyste PC'n min. dæinn kosta kr. 26.000.- e 1991. Men n hadde diskettstasjon, någå som døm itte har e dag. Så da må e skanne gamle dokument inn på dæinn nye PC'n ner e ska for eksempel legge ved file ti mailer. Men det æ lettvent det au. Te dagle like e godt å bruke

Ipad'n. Der læs e nyhæte frå æille stann. Og nå æ e på Facebook au. Det va æne barnebarnet mitt som ordna det. Ho ska åt Afrika og Australia, og ville lægge ut bildo. Så ska e få sjå bildun hennas måtte e på Facebook, sa ho. Men der æ e færsk. Må nok sjå litt neregar på det, men går nok e orden ner e ha fått sætt me inn ti det."

Ove er 91 år og husker godt krigsåra. Jeg vet at han har kontakt med en engelsk soldat som var her i 1940, så dette blir siste tema for denne praten.

Ove forteller: "E fekk jultrev fra hæinn e år au. Det va længe sea e hadde hørd frå n Syd som n hæte. Tænkte kænskje n va vandra. N æ 93 år så det hadde itte vore så rart. Hæin va her e 1940, og rømde fra Ringbu stasjon og kom hit te Venabygda. Frå her gjekk n åt

Kvam og te slutt enda n opp på Fokstuggua. Da n va her for mange år sæa rekonstruerte oss rømningsruta hass. N bodde hos me e tri dåggå. Oss satt oppe te langt på natt og prata".

Imponert spør jeg om ha kan engelsk.
"Ja e kæinn engelsk. Någgå lærde e tå om far, og på 1970-tallet tok e 4 engelsk-kurs. Det æ e glad for".

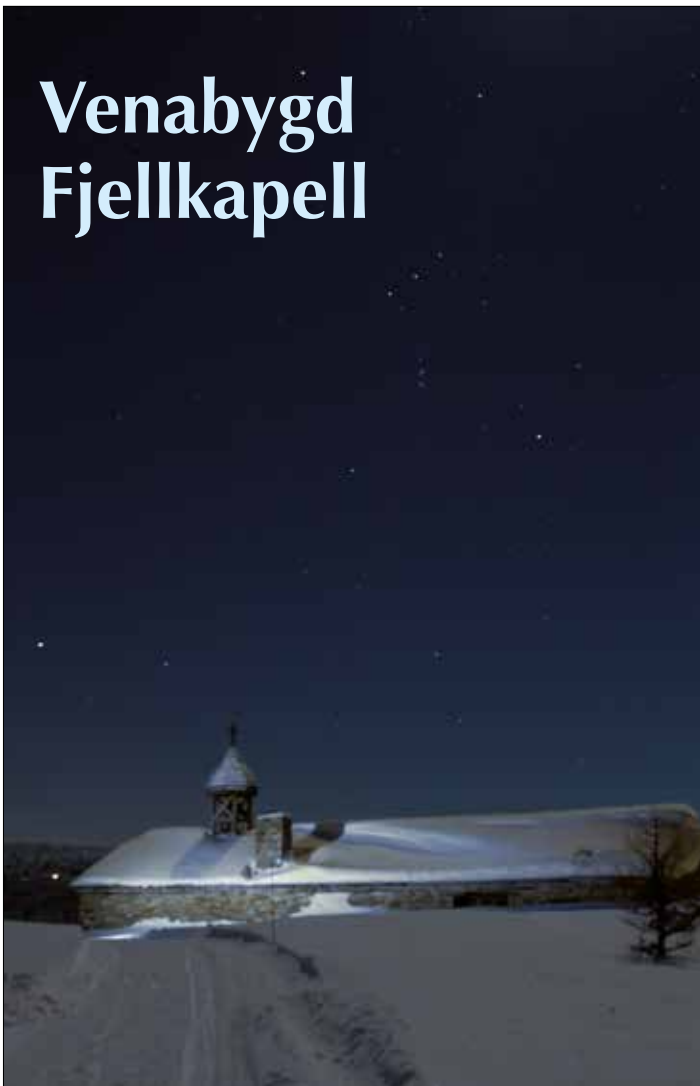
Som før nevnt er Ove 91 år. Han er en moderne mann som følger godt med i tida. Og redd for å prøve nye ting er ukjent for Ove. Må også legge til at bilkjøring er en selvfølge. Han er aktiv i hverdagen og ung til sinns. Når jeg nevner dette for han kommer det nokså tørt:

"De æ bra for kropp og huggu å ha någgå å drive mæ".

"Det æ itte så my å skrive om me".

"Og nå æ e på Facebook au".

Venabygd Fjellkapell

■ Tekst: Tom Torkehagen. Foto: Hilde Jordbruén.

Gudstjeneste og årsmøte i Fjellkapellet

Søndag 23. februar kl. 1100 (merk tiden) ringer klokkene inn til gudstjeneste i Fjellkapellet på Venabygdsfjellet. Da er det midt i mellom to vinterferieuker, så vi tror det er mange folk i fjellet i denne perioden. Og vi håper at mange vil være med på gudstjeneste. Etterpå inviterer vi til kirkekaffe, enten ute i penværet, eller inne i kirka. Velkommen er dere uansett.

I tillegg innkalles det til årsmøte i Fjellkapellaget kl. 1300. Vi har byttet litt på datoen slik at vi nå kommer mer i takt med kalenderårene. Det blir altså en årsmelding denne gangen som går litt over ett år. Alle som har andelsbrev i Fjellkapellaget har stemmerett på årsmøtet, og er hjertelig velkomne. Det er fortsatt mulig å kjøpe seg en andel, ikke bare for å få stemmerett, men også for å støtte kapellets arbeid. Andelene er pålydende kr. 100,- men minstekjøpet er satt til 3 andeler. Det er bare å ta kontakt enten med styreleder Tom Torkehagen mob. 959 72 800, eller mail til tom@torkehagensport.no. Vi har plass til mange nye andelshavere.

Det er i år 35 år siden Fjellkapellet stod ferdig og ble tatt i bruk, noe vi har tenkt å feire i løpet av sommeren. Vi er veldig mottagelige for gode innspill og ideer, både til feiring og til videre drift. Alle bidrag mottas med stor takk.

Håper vi ses i Kapellet søndag 23. februar.

På vegne av styret i Fjellkapellaget

Tom Torkehagen
Styreleder

Grunnlovsjubileet

GRUNNLOVSJUBILEET 1814-2014

Den norske kirke og Grunnlovsjubileet

I 2014 er det 200 år siden Norge fikk sin egen grunnlov. Den norske Grunnloven av 17. mai 1814 er Europas eldste og verdens nest eldste gjeldende konstitusjon blant de moderne revolusjonsforfatninger.

Bakgrunnen for Riksforsamlingen på Eidsvoll i 1814

De skandinaviske statene hadde lenge klart å forholde seg nøytrale under Napoleons-krigene, men Danmark-Norge ble satt under press mellom Frankrike og Storbritania. Danske kong Fredrik 6. gikk imidlertid inn i krigen på Frankrikes side etter britenes angrep på København og «flåteranet» i 1807. Slik ble Frankrikes tap også dansk kongens tap.

I perioden 1807 – 1813 ble den norske kjøpmanns- og embetsmannselite i økende grad kritisk til den københavnske utenrikspolitikken og krevde endringer. Noen krav ble imøtegått. Da Sverige tapte Finland til Russland i 1809, ble imidlertid deres gamle plan om å erobre Norge vekket til live. Dette gjorde Fredrik 6. engstelig og hans forhandlinger mislyktes. Høsten 1813 gikk derfor dansk kongen til krig mot Sverige og deres allierte, Russland og Preussen.

Ved fredsavtalen i Kiel 14. januar 1814 måtte Danmark avstå Norge til Sverige. Dermed var «spillet om

Norge» i gang, og nordmenn flest følte seg krenket fordi de hadde blitt avstått til en annen konge uten å ha blitt forespurt først. Kielfreden ga dermed støtet til det norske selvstendighetsopprøret i 1814, ledet an av prins Christian Fredrik. Han hadde overtatt som statholder i Norge i 1813. I hans mandat lå det at han skulle yte motstand mot svenskernes forsøk på å vinne Norge. Christian Fredrik skrev derfor en rekke brev til europeiske statsoverhoder med informasjon om at han gjorde krav på Norge, og dro på reise oppover Gudbrandsdalen, over Dovre til Trondheim for å piske opp stemningen blant folket. Særlig i Trondheim møtte han tilløp til opprørsstemning som var skapt uavhengig av han. Dette gjorde ham urolig. Tilbake på Eidsvoll valgte han derfor å søke råd hos en engere krets nordmenn (embetsmenn, militære og forretningsmenn), det såkalte Notabelmøtet 16. februar 1814.

Kirkens medvirkning i 1814

Kort tid etter dette møtet – 19. februar – sender Christian Frederik et rundskriv til alle landets biskoper. Her ber han om at det blir holdt ekstraordinære bededagsgudstjenester 25. februar eller så tidlig som mulig etter dette i alle landets menigheter. Rundskrivet inneholder en erklæring om at alle landets menigheter skulle få høre følgende:

- Fredrik 6. hadde avstått Norge til Sverige
- Christian Fredrik har overtatt styret av landet
- Folket må slutte opp om prinsen for å berge sin frihet (avlegge folkeed)

Slik ble Den norske kirke, representert ved presteskapet, sentrale aktører etter Kielfreden. Christian Fredrik ville at den norske befolkningen skulle delta i valg av representanter til en Riksforsamling på Eidsvoll. Etter gudstjenesten var det derfor edsavleggelse og valg av valgmenn. Valgmennene ble så samlet, for å peke ut utsendinger fra sitt amt til riksforsamlingen som skulle tre sammen på Eidsvoll 10. april. Ved hvert av valgene skulle det utformes en fullmakt til de valgte representantene, stilet til prinsen selv. Fullmaktene, som var skrevet av menighetens prest, måtte de ta med seg for overrekkelse ved Riksforsamlingen på Eidsvoll. Fra Christian Fredriks ståsted var folkeeden et klokt trekk av to grunner: prinsen bandt folket, og de valgte representantene til den kommende riksforsamlingen var bundet til selvstendighetspolitikken.

10. april – 20. mai 1814 var Riksforsamlingen samlet på Eidsvoll. Grunnloven ble skrevet og endelig vedtatt 4.-11. mai. 17. mai valgte forsamlingen en konge til den selverklærte norske staten. Christian Fredrik ble enstemmig valgt, og 19. mai mottok han kronen. Dagen etter – den 20. mai – ble Riksforsamlingen oppløst.

Christian Fredrik.

Bededagsgudstjeneste

Rammen rundt samlingene i kirkene skulle være en særskilt bededagsgudstjeneste, hvor prestene skulle holde en kraftig innledningstale før edsavleggelsen. Kirkene på Østlandet avholdt naturlig nok bededagsgudstjeneste og avla folkeeden først. Resten av landet fulgte på etter hvert som rundskrivet kom frem. Fordi dette måtte skje fort, fikk ikke Nord-Norge tid til å sende sine representanter til Eidsvoll. Valg ble imidlertid holdt her også.

Tradisjonen med bededagsgudstjenester, som søndagsgudstjenester, kjenner vi i dag best igjen som «Bots- og bededag/bønnedag» i oktober/november. Denne forordningen har bakgrunn i en særskilt bønnedag. Alminnelige bededagsgudstjenester på begynnelsen av 1800-tallet ble imidlertid feiret året gjennom på onsdager og/eller fredager. Bededagsgudstjeneste kunne Kongen forordne når det var noe særskilt på ferde. Det var en slik alminnelig bededagsgudstjeneste som ble forordnet fredag 25. februar 1814.

I brev fra biskop Beck i Oslo vedrørende bededagsgudstjeneste 25. februar 1814 ber biskopen om at det skal avholdes: «[...] en almindelig festlig Bededags Helligholdelse i Anledning af Fædrelandets nuværende vigtige stilling.»

Kirkelige representanter på Eidsvoll i 1814

Blant de 112 Eidsvolls-mennene finner vi 14 prester. Syv andre prester/biskoper var sentrale personer i hendelsene i 1814.

200-års jubileum

Ved 200-årsjubileet i 2014 vil Den norske kirke være en sentral aktør slik den var i 1814 og ved tidligere Grunnlovsjubileer.

I 2014 vil Den norske kirke delta med nasjonale gudstjenester på historiske merkedager og med kulturarrangement. Kirken åpner sin jubileumsdeltakelse ved å holde en nasjonal bededagsgudstjeneste i Oslo domkirke 23. februar. Samtidig oppfordres alle landets menigheter til å holde en slik gudstjeneste og inngå samarbeid med lokale jubileumsaktører. Historiske valgkirker vil bli skiltet og få en reproduksjon av fullmakten som ble skrevet der i 1814 som en gave fra Riksantikvaren og Riksarkivet.

Den norske kirke vil i 2014 også feire at det 200 år siden maleren Adolph Tidemand ble født i Mandal. Tidemand var sønn av tollinspektør Christen Tidemand som representerte Mandal amt på det Overordentlige Storting i Christiania høsten 1814. Utstillingen åpner i Baroniet i Rosendal 6. juni og i Mandal i Galleri Buen på malerens fødselsdag 14. august. Temaet for utstillingen tar utgangspunkt i virkningshistorien av opphevelsen av Konventikkelpakaten av 1842 og Dissenterloven av 1845 og vil undersøke hvordan disse hendelsene kommer til uttrykk i Tidemands malerier med religiøse motiver.

Frem fra arkivene

Under forberedelsene til grunnlovsjubileet i 2014 har Riksarkivet og Riksantikvaren funnet fram de 200 år gamle fullmaktene. Riksantikvaren tilbyr innrammede utgaver av disse historiske fullmaktsdokumentene til de omkring 170 av dagens kirker som var valglokaler i 1814.

Jubileet gir perspektiv på kirke, stat og nasjon

De som valgte de 112 utsendte til Eidsvollsforsamlingen i 1814, ble altså valgt i kirkene.

- Grunnlovsjubileet er viktig også for kirken. Det gir oss blant annet en anledning til å se dagens forhold mellom kirke og stat i et større perspektiv. I en debatt som lett preges av kortsiktige krav om raske endringer, er det store perspektivet nyttig, sier direktør

i Kirkerådet, Jens-Petter Johnsen På vegne av Den norske kirke er han medlem i Stortingets hovedkomite for Grunnlovens 200-års jubileum.

- Fra kirkens side er vi opptatt av at 200-års jubileet både gi oss kunnskap om vår nasjons og kirkes felles historie, og peker på kirkens ansvar for å tale og handle der frihet og menneskerettigheter trues. Å sikre friheten er grunnlovens kjerne. Vi må ikke minst bekjempe vrangforestillinger om at "de norske verdiene" er truet av et åpent fellesskap med respekt for mangfoldet. Norge skal inkludere alle i det store «vi», sier kirkerådsdirektøren.

Festgudstjeneste - bønnedag for land og folk

23. februar 2014 inviteres det til nasjonal bønnedagsgudstjeneste i Oslo domkirke. Alle menigheter oppfordres til å markere grunnlovsjubileet på gudstjenesten den dagen. Det vil bli utarbeidet et ressursmaterieell til menighetene med historisk informasjon og tips til agende for denne gudstjenesten.

Andre gudstjenester med nasjonal karakter

I dagene 9.-11. april 2014 planlegger Stortinget og Eidsvoll 1814/ Norsk Folkemuseum flere arrangementer på Eidsvoll. Det blir gudstjeneste i Eidsvoll kirke torsdag 10. april, som var dagen for riksforsamlingens første møte i 1814. Jubileumsgudstjenesten skal handle om alle menneskers likeverd.

Mandag 19. mai blir det også gudstjeneste med nasjonal karakter på Eidsvoll. Det var den dagen Grunnloven ble undertegnet i 1814.

Tirsdag 20. mai blir det nasjonal økumenisk gudstjeneste i Nidarosdomen i Trondheim.

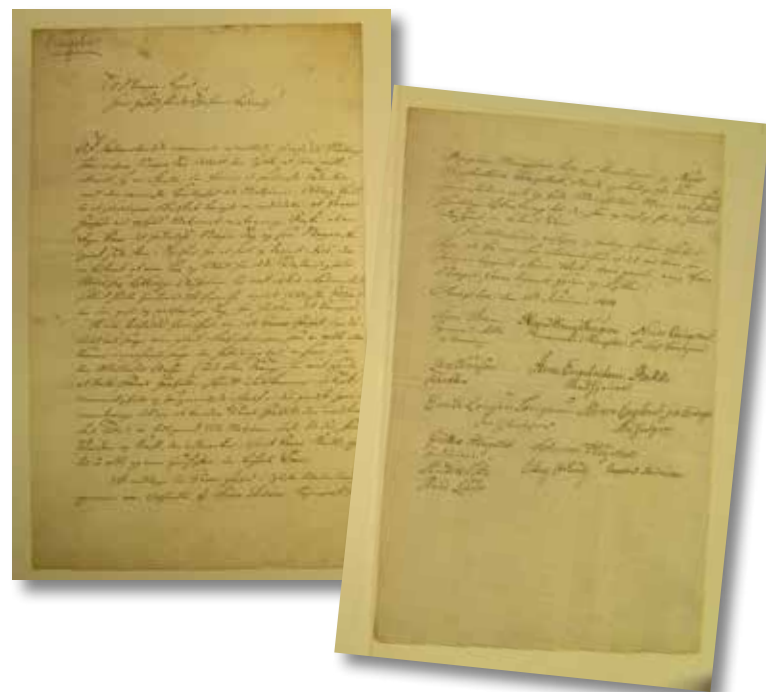
Lokale markeringer

I Ringebu var det stavkirken som var valgkirke i 1814. Her ble det også avholdt bededagsgudstjeneste den 25. februar 1814, og det ble utstedt fullmakt til de valgte valgmennene.

Denne fullmakten er naturlig nok håndskrevet og er på to sider. Vi har mottatt en kopi av fullmakten som vil bli rammet inn og hengt opp i Ringebu stavkirke.

200 års jubileet vil bli markert med en egen gudstjeneste med grunnlovsmarkering i Ringebu stavkirke, søndag den 23. februar kl. 1100.

I tillegg vil det bli en større markering av grunnlovsjubileet, lørdag 3. mai. Nærmere program vil komme etter hvert.

VI STØTTER MENIGHETSBLADET

Har din bedrift lyst til å støtte menighetsbladet og samtidig få profilering på denne siden, har vi fortsatt noe ledig annonseplass. Ta i så fall kontakt med redaksjonen på telefon: 61 28 43 50

 <p>www.sg.no ♦ Tlf. 61 28 40 00</p>	 <p>Gudbrandsdal Energi www.ge.no • Tlf. 61 29 46 00</p>	 <p>www.jonnhalt.no • Tlf. 61 28 03 41</p>	
 <p>Lauritz Dalbakk 2634 Fåvang Tlf. 61 28 24 10 / mob 976 82 410</p>	 <p>www.giax.no • Tlf. 61 28 42 00</p>	 <p>2630 Ringebu • Tlf. 61 28 05 15 E-post: jarles.blomster@interflora.no</p>	 <p>www.venabu.no • Tlf. 61 29 32 00</p>
 <p>Tlf. 61 28 01 27</p>	 <p>Rob Optikk 2630 Ringebu, Tel: 61 28 08 70 e-post: postmaster@roboptikk.no</p>	 <p>2630 Ringebu Tlf. 61 28 01 99 - ringebu@libris.no www.libris.no/ringebu</p>	<p>Anne Kari's Gaver og Klær Tromsnesveien 34, 2634 Fåvang Tlf. 97 64 67 98</p>
 <p>Tlf. 61 28 11 12 - www.tunetkro.no</p>	 <p>GUDBRANDSGARD HOTELL www.ggh.no • Tlf. 61 28 48 00</p>	 <p>Tlf. 61 21 80 00 www.gudbrandsdal.sparebank1.no</p>	 <p>Planleggere og rådgivende ingeniører 2634 Fåvang - Tlf. 61 24 57 70 www.arealpluss.no</p>
 <p>2630 RINGEBU • Tlf. 61 28 03 54 SPEKEMAT</p>	 <p>Tlf. 61 24 57 80 www.bygg-plan.no</p>	 <p>2634 Fåvang Tlf. 61 28 27 50</p>	 <p>TELEFON 980 63 000</p>
 <p>2634 Fåvang - Tlf. 61 28 44 00</p>	 <p>2630 Ringebu • Tlf. 61 28 02 61</p>	 <p>Jernbaneg 6 • 2630 Ringebu • Tlf. 61 28 09 08</p>	 <p>KIWI Ringebu • 61 28 05 19</p>
 <p>2634 Fåvang - tlf. 61 28 46 02 www.vikengartneri.com</p>	 <p>GUDBRANDSDAL EL-INSTALLASJON AS VINSTRÅ 61 29 28 20 - RINGEBU 61 28 13 00 www.gei.no • www.elfag.no</p>	 <p>2635 Tretten, tlf. 61 27 73 50 www.dg-trykk.no</p>	
 <p>Øvre Borgen - 2634 Fåvang Tlf: 41 63 78 57 - E-post: rabor-h@online.no Husflidshåndverker www.husflid.no</p>	<p>VI SELGER VED! Bjørk og blandingsved Lunde på Fåvang Tlf. 61 28 28 61</p>	<p>Tannlege Jon Forr Toverud 2630 Ringebu • Tlf. 61 28 07 77</p>	<p>timotei data Jostein Rudi www.timotei.no • Tlf. 61 28 41 99</p>
<p>Marits fotterapi 2630 Ringebu • Tlf. 480 02 652</p>	<p>Drømmen om det gode liv! Din lokale hus- og hytteleverandør! Tlf. 61 28 43 00</p>	<p>Verhelst Venabygd Dagligvarehandel 2632 Venabygd • Tlf. 61 28 41 80</p>	<p>Håndarbeidskroken 2630 Ringebu • Tlf. 61 28 09 69</p>

DET SKJER

Mamografi

I år blir det ikke mammografitur til Volvat, Hamar, på grunn av nye pålegg fra helsemyndighetene v/Statens Strålevern.

Brekkom og Ringebu Sanitetsforeninger
Marit Syverud og Else Nordberg

Årsmøte Ringebu Sanitetsforening

Husk årsmøtet i Venabygd Soknestugu, torsdag 27. februar kl. 1900.
Velkommen!

Styret

Menighetenes årsmøter

Menighetenes årsmøter gjennomføres slik:

Venabygd menighet: **Søndag 9. mars i Venabygd soknestugu etter gudstjenesten kl. 1100**

Ringebu menighet: **Søndag 16. mars i Ringebu Ungdomssenter etter gudstjenesten kl. 1100**

Fåvang menighet: **Søndag 23. mars i Fåvang kirke, etter gudstjenesten kl. 1100.**

Gudstjeneste med grunnlovsmarkering

Grunnlovjubileet er omtalt lenger foran i Menighetsbladet. Som et ledd i 200-års jubileet for Grunnloven, blir det egen gudstjeneste med grunnlovsmarkering i Ringebu stavkirke, søndag den 23. februar kl. 1100.

Takk for gaver til Menighetsbladet!

Redaksjonen for Menighetsbladet vil takke for gaver som har kommet inn til bladet den siste tiden:

Myhrgrenda Sanitetsforening kr. 1.000,00
Nord-Strand Sanitetsforening kr. 1.542,91

Tusen takk!
Redaksjonen

HEIM OG KYRKJE

DØPTE

Ringebu:

01.12 Malin Thoresen Kroken
02.02 Martha Krystyna Zurawska Bråten
02.02 Martin Smidesang Weldingh

Fåvang:

09.02 Thor Hallum
09.02 Silas Everest Kaemkit Nybakken

VIELSER

Ringebu:

11.01 Kristian Koppang og Sara Johanne Anfindsen
01.02 Håvard Stubrud og Marianne Holen
14.02 Marius Aksel Næss og Aina Fosse

GRAVFERDER

Ringebu:

10.12	Nils Arne Vestad	f. 1942
17.12	Anne Marie Dokk	f. 1954
31.12	Ellen Bergli	f. 1919
03.01	Gunnar Kampestuen	f. 1952
03.01	Magnhild Pedersen	f. 1920
24.01	Kari Barlund	f. 1926
31.01	Trygve Ingolf Norderud	f. 1922

Fåvang:

03.12	Ella Bjørneset	f. 1929
07.01	Anna Myhrmoen	f. 1925
16.01	Gunhild Folkestad	f. 1932
17.01	Einar Mjogdalen	f. 1932

Venabygd:

21.01	Agnes Kristine Myhre	f. 1930
-------	----------------------	---------

KAFFEKROKEN

© Hans Johan Sagrusten

Klokkene kaller til messe

FEBRUAR:

23.02 1. søndag i faste

11.00 Venabygd fjellkapell, Petursdottir
11.00 Ringeby stavkirke, Tomten.
Grunnlovsmarkering

MARS:

02.03 2. søndag i faste

11.00 Ringeby stavkirke, Petursdottir
Ofring til Kirkens Bymisjon
Utdeling av bøker til 2. klasse
elever

09.03 3. søndag i faste

11.00 Venabygd kirke, Tomten
Menighetens årsmøte, utdeling av
bøker til 2. klasse elever
Ofring til Kirkens Bymisjon
18.00 Linåkertunet, Tomten

16.03 4. søndag i faste

11.00 Ringeby Ungdomssenter,
Petursdottir. Menighetens årsmøte
Ingen offer

23.03 5. søndag i faste

11.00 Fåvang kirke, gospel-gudstjeneste,
Tomten. Fri gospel deltar
Utdeling av bøker til 2. klasse
elever, menighetens årsmøte
11.00 Fjelltun, Brekkom, Petursdottir
Grendemesse

30.03 6. søndag i faste

11.00 Ringeby stavkirke, Jakobsen
Ofring til KFUM/KFUK
11.00 Fåvang barnehage, Tomten.
Grendemesse

APRIL:

06.04 7. søndag i faste

11.00 Ringeby stavkirke, Petursdottir
Ofring til Menighetsbladet

13.04 Palmesøndag

11.00 Fåvang kirke, Tomten
Ofring til Menighetsbladet
17.00 Ringeby Eldresenter, Tomten

17.04 Skjærtorsdag

11.00 Venabygd kirke, Tomten
Ofring til Kirkens SOS
16.00 Venabygd fjellkapell, Tomten
19.00 Ringeby stavkirke, Petursdottir
Ofring til Norsk Søndagsskole-
forbund

18.04 Langfredag

11.00 Ringeby stavkirke, Petursdottir
Ingen offer
19.00 Fåvang kirke, Petursdottir
Ingen offer

20.04 1. påskedag

11.00 Ringeby stavkirke, Petursdottir
Ofring til Kirkens Nødhjelp
11.00 Fåvang kirke, Tomten.
Ofring til menighetsarbeidet
16.00 Venabygd fjellkapell, Petursdottir

21.04 2. påskedag

11.00 Venabygd kirke, Tomten.
Konfirmantoverhøring
Ofring til konfirmantarbeidet
17.00 Linåkertunet, Tomten

27.04 1. søndag etter påske

11.00 Ringeby stavkirke, Tomten
Ofring til Sjømannskirken

DEN NORSKE KIRKE Ringeby prestegjeld

Gateadresse Ringeby ungdomssenter
Postadresse Postboks 150, 2631 Ringeby
E-post postmaster@stavechurch.no
Internett www.stavechurch.no

Kirkekontoret

Mandag – fredag kl. 9 – 12 61 28 43 50
Telefaks 61 28 43 51
Kirkeverge Lars Smestadmoen 61 28 43 50
E-post: kirkeverge@stavechurch.no 907 38 508
Kontorsekretær Unni L. Tagestad 61 28 43 50
E-post: sekreter@stavechurch.no

Prestene

Sokneprest Ann Cathrin Opsann Tomten 61 28 43 58
E-post: sokneprest.faaavgang@stavechurch.no

Privattelefoner

Sokneprest Ann Cathrin Opsann Tomten 995 71 552
Kirkeverge Lars Smestadmoen 907 38 508

Kirkene – kirketjenere

Ringeby stavkirke 902 50 496
Fåvang kirke 902 89 136
Venabygd kirke 975 07 976

Fellesrådet

Björg D. Karlstad, leder 995 15 015

Soknerådene

Ringeby: Björg D. Karlstad, leder 995 15 015
Fåvang: Ragnar Løsnesløkken, leder 957 61 942
Venabygd: Anne M. Jordbruen, leder 906 31 091

Menighetsbladet

Anny Langrusten Wålen, Ringeby 926 00 692
E-post: ann-waa@online.no

Anne Jordbruen, Venabygd 906 31 091
annejord@hotmail.com

Postadresse: Postboks 150, 2631 Ringeby
Bankkonto for bladpenger: 2095 19 54471

Grafisk produksjon:

Dale-Gudbrands Trykkeri a.s, 2635 Tretten
Tlf. 61 27 73 50 - www.dg-trykk.no

Forbehold om feil og endringer. Se annonsering i GD.

Neste nummer av
Menighetsbladet
kommer i uke 15.

Vi oppfordrer
leserne til å bidra
med stoff eller tips
om aktuelle saker.

**Frist for
innlevering er
29. mars.**

Frelsesarmeen i Ringeby Festsamvær våren 2014

Torsdag 13. mars kl. 1800. Festsamvær.
Major Liv Gundersen og oberstlt. Karin F. Akerø

Torsdag 10. april 2014 kl. 1800. Festsamvær.
Major Marie Pedersen og feltsersj. Else Wasa

Torsdag 8. mai 2014 kl. 1800.
Hyggetreff på Eldresenteret.
Major Nils Ola Silfwerin

*Du er alltid velkommen til Frelsesarmeen i Ringeby,
ta gjerne noen med deg!*

Kontaktpersoner: Ruth og Gunnar Molvik.